

24. april 2024

UPA 2024/75/123

UPA 2024/75: Namminersorneq pillugu Inatsimmi § 21 atuutilersinneqarnissaa siunertaralugu ataatsimiititaliamik pilersitsisoqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarsinnaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq, Kuno Fencker, Siumut)

UPA 2024/123: Inatsisartunut qinersinissamut atatillugu Naalagaaffinngornissaq pillugu isumasiuilluni innuttaasut taasitinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq, Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Siunnersuuteqartoq Kuno Fencker, Siumut aammalu siunnersuuteqartup aappaa Aqqalu C. Jerimiassen Siumumiik qujaffigaangut. Taasisutissat assigiinngitsut marluupput siulleq ataatsimiititaliamik pilersitsinissaq naggataatigullu innuttaasunik taasisitsinissaq. Siunnersuutip aappaa innuttaasunik isumasiuilluni taasisitsinissamik imaqarpoq.

Siunnersuutit taakkua ataatsimoortillugit akineqartussanngorsimmammata erseqqissumik aallarniilluta oqaaseqarnitsinni erseqqissassavarput Kuno Fencker, Siumut siunnersuutaata tunggavia taperseratsigu taamatutaaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut siunnersuutaa pillugu isumaqarpugut suliamut ilaatinneqarsinnaasoq piffissaq taanna qaquguluunniit nallertussaagatsigu. Taamatut aallarniuteqareerluta Siumumiik imaattumik oqaaseqaateqassaagut:

Piumassuseqaratta namminersorneruneq 1979-imi eqqupparput.

Piumassuseqaratta namminersorneq 2009-mi eqqupparput.

Piumassuseqaratta tunggaviusumik inatsisissaq suliaarput tullullinnguupporlu anguniakkatta pingaarnersaat tassalu Naalagaaffinngornissaq.

Piumagutta massakkoqqissaaq periarfissaqarpugut §21 aallartinnissaanut pisinnaatiffippummi inatsimmi allaqqareerpoq, apeqqutaaginnarpormi tamanna qanoq anguniarneripput.

Piumagutta sukkasuumik angusinnaavarput piumaguttalu ukiorpasuit utoqqatsissutissaqartuarluta kinguarsartuarsinnaallutigu.

Siumumi periarfissaq siulleq toqqarparput tassa siunissami qaninnermi nunatta naalagaaffinngornissaa. Taamaattumik alloriaqqikkusuppugut Namminersorneq pillugu Inatsimmi §21 atuutlernissaa siunertaralugu ataatsimiititaliamik pilersitsisoqarnissaa tamakkiisumik Siumumiik taperserparput isumaqatiginninniarnert aallartittariaqarmata.

Manna nuna tummaarisarput, inuiannik assigiinngitsunik najugaqarfigineqartarsimavoq kingulliillu najugaqartut tassa siuligut kalaallit. Inuiaat ikittunnguulluta nuna manna ineriartortipparput nunasiaataanitsinni naqisimaneqartaralualuta killiffik angusarput ajorisassaangilaq alloriaqqittariaqarpugulli. Siuligut imminnut pilersorlutik napatittut sapinngippata uaguttaaq sapinngilagut.

Namineerluta nunanik allanik suleqateqarusukutta naqisimaneqarata kiffaangissuseqarluta suleqateqarsinnaasariaqarpugut. Nammiinerluta akuleruffigineqaratalu nunanik allanik isumaqatiginninniarsinnaasariaqarpugut.

Inuiaat kalaallit nuna manna qanoq alloriaqqissanersoq naggataatigut taasissutigissavaat nunamik piginnittuulluta tamakkiisumillu oqartussaalernissarput siunertaralugu.

Alloriartariaqavippugut tassami namminersornermut inatsit taamaatsillugu nuna manna naalagaaffinngornaviangilaq. Ilaanakortumik oqartussaattilluta mattusimaneqartuassaagut ineriartoqqinnissarpullu mattusimaneqartuassalluni, iluaqutissaq uagut namineq tigussallugu piffissanngorpoq taannamiuna pisariaqartikkipput.

Naalagaaffinngornissatsinnut akisussaaffiillu tamakkiisumik tiginissaannut nunanik allanik suleqateqarnissarput pisariaqartipparput, taamaattumik ataatsimiititaliaq piareersaasussaq pisariaqartipparput.

Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaat tunngaviumik paasivarput aamma Siumut isumaqarpoq ataatsimiititaliamut suleriaqqinnissamut tunngavissat ilagisinnaagaat. Ataatsimiititaliami suleriaqqinnissamut uku akissutisariaqartutut Siumup isigai:

1. Ataatsimiititaliap suliassai oqaasertalersorlugit aallartinneqassasut

2. Piffissalersuisimanissaq tunngaviusumik isummerfigineqassasoq
3. Inatsisit suut pineqarnersut erseqqissarneqassasut

Siumumi isumaqarpugut suliaq ima pingaaruteqartigisoq qinersisoqareeraluarpalluunniit suliaq unitsinneqarani ingerlaannassasoq tamannalu qularnaarneqassasoq kissaatigaarput.

Naalagaaffinngorusuppugut periarfissarpassuatsinnik Danmarkimiik mattusimaneqarata. Periarfissaq atorlugu alloriaqqinnissat tullii uagut aallartissuagut, tullinnguutissaaq ataatsimiititaliamik pilersitsinissaq, Inatsisartut pisinnaatitsissapput naggataatigullu innuttaasut taasitinneqassallutik.

Naggasiutigalugu Jørgen C. F. Olsen-ip oqaaserisimasai issuarusuppakka:

”Inuiaat aatsaat avataanit akuleruffigineqarnatik namminneerlutik imminnut aquleraangata, aatsaat kiffaangissuseq tamakkiisumik anguneqartarpoq”.

Taama oqaaseqarluta uku pineqartut Inatsisartut Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliaannut ingerlateqqinneqarnissaa innersuupparput.

Sapinngilagut piareersimavugut alloriaqqikkusuppugullu, suleqatiserivatsigit – illit, uagut nunarpullu pillugit!

Doris J. Jensen

Siumut